

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Η εισήγηση αποτελεί αναφορά στη μαιευτική στην Κύπρο σε σχέση με τις Ευρωπαϊκές και παγκόσμιες προκλήσεις με σκοπό την ενημέρωση των μαιών για τις σύγχρονες προοπτικές στη μαιευτική εκπαίδευση και άσκηση.

Η μαιευτική στη Κύπρο έχει εξελιχθεί την τελευταία δεκαετία, από το 1998 – 2008 σε ένα δυναμικό επαγγελματικό χώρο με διευρυμένα όρια και προοπτικές. Η εναρμόνιση της μαιευτικής εκπαίδευσης και η ενεργός συμβολή των μαιών σε Ευρωπαϊκά και Διεθνή σώματα έχει συμβάλει κατά πολύ στην σημερινή συνειδητοποίηση αυτής της δυναμικής και του εύρους του μαιευτικού επαγγέλματος. Η ανάληψη της μαιευτικής εκπαίδευσης από το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, η συμβολή του Πανεπιστημίου στο πρώτο ενοποιημένο στην ΕΕ Μεταπτυχιακό στη Μαιευτική από το Σεπτέμβριο του 2009, η τροχοδρόμηση της δημιουργίας Τμήματος Μαιευτικής αποτελούν ορόσημα στην εξελικτική πορεία της μαιευτικής εκπαίδευσης. Παράλληλα η συντονισμένη προσπάθεια του ΠΑΣΥΝΜ για διεύρυνση και πληρέστερη εφαρμογή των νομικά κατοχυρωμένων δραστηριοτήτων των μαιών (απαίτηση της Οδηγίας 2005/36/ΕΕ από τις κυβερνήσεις χωρών μελών), η πορεία του Συμβουλίου Νοσηλευτικής και Μαιευτικής προς μη μόνιμη εγγραφή στο μητρώο μαιών, η προσπάθεια των Υπηρεσιών Υγείας για ανάπτυξη πρωτοκόλλων φροντίδας, καθώς και η υποχρέωση για χρήση ερευνητικά τεκμηριωμένων διεθνών μαιευτικών πρακτικών, αποτελούν πεδίο περαιτέρω προκλήσεων αλλά και κατεύθυνση στρατηγικού σχεδιασμού για το μαιευτικό επάγγελμα και τη Συνεχή του Επαγγελματική Ανάπτυξη.

Η αριθμητική και ποιοτική παρουσία μαιών στο χώρο της υγείας με το σωστό σχεδιασμό παροχής των υπηρεσιών τους θα επιτελέσει βασικούς στόχους και διευρυμένους ρόλους του μαιευτικού επαγγέλματος.

Μαρία Παπαδοπούλου: Μέλος Δ.Σ. ΠΑΣΥΝΜ-Εκπρόσωπος: EMA, ICM, UN-EMRO

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Ανώτερη Λέκτορας-Ενταγμένη, Υπεύθυνη Εκπαιδευτικού Προγράμματος Μαιευτικής 2008

Υποψήφια Μεταπτυχιακού Τίτλου στη Δημόσια Διοίκηση, Πτυχίο Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης, Δίπλωμα Μαιευτικής, Δίπλωμα Νοσηλευτικής

Η ιστορία του μαιευτικού επαγγέλματος στη Κύπρο δεικνύει την πρωταρχική του θέση, καθορίζει την παρούσα του κατάσταση και στη συνέχεια επηρεάζει το μέλλον του. Μέσα από την γνώση της ιστορικής εξέλιξης του επαγγέλματος η σημερινή του θέση από νομικής, επαγγελματικής και κοινωνικής άποψης κατανοείται καλύτερα. Οι σύγχρονες προκλήσεις εμφανείς και μη, γίνονται ευκολότερα αντιληπτές ώστε να προσεγγιστούν στην ολότητά τους.

Το μαιευτικό επάγγελμα, όπως και άλλα βρίσκεται σε συνεχή εξελικτική πορεία. Η μαιευτική νομοθετείται από πολύ νωρίς, πριν από τη Νοσηλευτική, από το 1932 (Ν.14/1932), όπου καθορίζονται κριτήρια για την εκπαίδευση και την άσκηση της μαιευτικής καθώς και Μητρώο Μαιών. Υπάρχει καθηκοντολόγιο μαιών από το 1952 και 1955 (με βάση το άρθρο 15 του *Περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Νόμου του 1951 και του άρθρου 2 του Ν.1955*), ενώ λειτουργεί και το Συμβούλιο Νοσηλευτικής και Μαιευτικής από το 1951. Η μετέπειτα νομοθετική πορεία του επαγγέλματος αφορά το *Περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Νόμο 214 του 1988* και ακολούθως τον *εναρμονιστικό 154(I) του 2003* και τροποποιήσεις του ίδιου νόμου έως το 2006. Η μαία αρχικά χαίρει επαγγελματικής και κοινωνικής καταξίωσης καθώς διορίζεται σε θέσεις μαίας στο δημόσιο και ασκεί τη μαιευτική αυτόνομα σε πόλεις, χωριά και νοσοκομεία.

Η οργανική θέση Μαίας, όμως το 1998 καταργείται και μετονομάζεται σε «Νοσοκόμο» (Ν.22(II)/1998). Η μετονομασία ίσχυσε για τις μαίες της 2ετούς εκπαίδευσης καθώς οι μαίες της μετα-νοσηλευτικής εκπαίδευσης ήταν ήδη διορισμένες ως «Νοσηλευτικοί Λειτουργοί», και το μαιευτικό προσόν τις οδηγούσε σε προαγωγή στη νοσηλευτική ιεραρχία. Οι μαίες της μετά-νοσηλευτικής εκπαίδευσης εργάζονται και σε άλλα τμήματα καθώς το μαιευτικό προσόν αρχικά ήταν η μοναδική προϋπόθεση για προαγωγή. Αργότερα προστέθηκαν και άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα που ίσχυαν για σκοπούς ανέλιξης. Επιπρόσθετα, πριν την αλλαγή του τίτλου των μαιών, στις μαίες της 2ετούς απευθείας εκπαίδευσης προσφέρθηκαν μαθήματα, η γνωστή «αναβάθμιση στη Γενική Νοσηλευτική» για σκοπούς ομοιομορφίας στην Νοσηλευτική και όπως δικαιολογήθηκε τότε στις μαίες για σκοπούς ίσων ευκαιριών προαγωγής.

Όμως η κατάργηση των οργανικών θέσεων «μαίας» στον δημόσιο τομέα με ανάλογη κατάργηση των θέσεων από το κρατικό προϋπολογισμό κατάργησε ουσιαστικά το μαιευτικό επάγγελμα. Εφόσον δεν υπάρχουν θέσεις εργασίας, επαγγελματικός τίτλος και προϋπολογισμός σημαίνει ότι το μαιευτικό επάγγελμα στο δημόσιο τομέα δεν υφίσταται, δεν υπάρχει. Παράλληλα, με την μετονομασία της «μαίας» σε «νοσοκόμο» εγείρεται και το τεράστιο νομικό και ηθικό ζήτημα του ότι οι μαίες με εκπαίδευση στη μαιευτική και εγγραφή στο μητρώο μαιών μετονομάζονται σε νοσοκόμες και ουσιαστικά εξουσιοδοτούνται από το κράτος να ασκούν νοσηλευτικά καθήκοντα χωρίς εγγραφή στο μητρώο νοσοκόμων π.χ. 2^{ου} επιπέδου. Δηλαδή αυτή η πράξη αντιβαίνει με τις πρόνοιες των Περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Νόμων όπου είναι ξεκάθαρο ότι νοσηλευτική ασκεί αυτός που είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο νοσηλευτών και αντίστοιχα μαιευτική αυτός που έχει εγγραφή στο μητρώο μαιών.

Η γνώση της ιστορικής πορείας του μαιευτικού επαγγέλματος χρειάζεται για την διαυγή αντίληψη και κατανόηση των σημερινών συνθηκών μέσα από τις οποίες το μαιευτικό επάγγελμα έχει να αντιμετωπίσει τις σύγχρονες προκλήσεις. Μάλιστα το σημερινό επαγγελματικό στάτους αποτελεί και την πρώτιστη σοβαρή πρόκληση που πρέπει αντιμετωπίσει άμεσα.

Συνοψίζοντας τη σημερινή κατάσταση του μαιευτικού επαγγέλματος, πρέπει να εκτιμηθούν τα ακόλουθα **αρνητικά δεδομένα - προκλήσεις** για αντιμετώπιση:

Πρώτη Πρόκληση: Ενώ ΔΕΝ υπάρχουν οργανικές θέσεις μαίας και δομή μαιευτικού επαγγέλματος, υπάρχει στα Σχέδια Υπηρεσίας των Νοσηλευτικών Λειτουργιών πρόνοια για άσκηση «μαιευτικών καθηκόντων» χωρίς να διασφαλίζει την εγγραφή στο «Μητρώο Μαιών». Όμως αυτό **αντιβαίνει με**:

- Την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία (Οδηγία 2005/36/EK) και την εθνική μας νομοθεσία (Ν.214 του 1988, 154(I) του 2003 έως 2006) που καθορίζουν τη μαιευτική ως ανεξάρτητο επάγγελμα από τη νοσηλευτική και καλούνται τα κράτη μέλη να το διασφαλίσουν αυτό.
- Τις συστάσεις της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Μαιών (ICM), η οποία καθορίζει τη μαία ως αυτόνομο και ανεξάρτητο επαγγελματία (ICM/WHO/FIGO 1992, και

ICM 2005), με δική της ειδική Εκπαίδευση (ICM 1999 και ICM 2005), κώδικα δεοντολογίας (ICM 1993) και δραστηριότητες (ICM 2002).

- Τη διακήρυξη του Μονακό (2001) που διαφοροποιεί τη νοσηλευτική και τη μαιευτική και ο κάθε επαγγελματίας έχει τη δική του προσφορά για τη βελτίωση της υγείας.
- Την αξιολόγηση ΤΑΙΕΧ (2002) η οποία τόνισε την ανάγκη η Κύπρος να βοηθήσει το μαιευτικό επάγγελμα να ξεχωρίσει και να αυτονομηθεί περισσότερο. Για σκοπούς εναρμόνισης μας τότε δώσαμε υποσχέσεις τις οποίες μόνο ο ΠΑΣΥΝΜ και η Νοσηλευτική και Μαιευτική Σχολή κράτησαν με την μετονομασία του «Παγκύπριου Συνδέσμου Νοσηλευτών» σε «Παγκύπριο Σύνδεσμο Νοσηλευτών και μαιών» και της «Νοσηλευτικής Σχολής» σε «Νοσηλευτική και Μαιευτική Σχολή».
- Τις πρόνοιες και τη φιλοσοφία του Ευρωπαϊκού κεκτημένου όσο αφορά την ελεύθερη διακίνηση, την ίση μεταχείριση και ίσες ευκαιρίες προσφοράς υπηρεσιών των Ευρωπαίων πολιτών - των μαιών σε αυτή τη περίπτωση. Δηλαδή, οι μαίες Ευρωπαϊκών Χωρών με απευθείας εκπαίδευση στη μαιευτική δεν έχουν σήμερα δικαίωμα να ασκήσουν τη μαιευτική στο δημόσιο τομέα της Κύπρου. Πιο χειροπιαστό παράδειγμα για να νιώσουμε όλοι τις επιπτώσεις αυτής της κατάστασης είναι το ότι οι δικές μας Κύπριες και Ελληνίδες απόφοιτοι των ΤΕΙ Μαιευτικής της Ελλάδας δεν μπορούν να διοριστούν και να ασκήσουν το μαιευτικό επάγγελμα στα Δημόσια Μαιευτήρια.
- Εκτός από τα νομικά πλαίσια και τις συστάσεις Διεθνών οργανισμών, αυτό αντιβαίνει επίσης και με το κοινό ανθρώπινο δικαίωμα του κάθε εργαζόμενου να χαίρεται και να απολαμβάνει τη θέση και τον τίτλο του επαγγέλματος που ασκεί. Η στέρηση αυτού του δικαιώματος στις μαίες προκαλεί αλυσιδωτές επιπτώσεις στην εργασιακή τους ψυχολογία. Νιώθουν καταπόνηση από, κατά άλλους, απλά πράγματα όπως το «σήμα», ο «τίτλος», η «πλακέτα αφυπηρέτησης» όπου τις τιμά για τη προσφορά τους από τη θέση του «Νοσοκόμου», μια θέση που δεν υπηρέτησαν ποτέ.

Δεύτερη Πρόκληση: Τα Σχέδια Υπηρεσίας των Νοσηλευτικών Λειτουργών και των Επισκεπτριών Υγείας, προνοούν την άσκηση «και μαιευτικών καθηκόντων» χωρίς την προϋπόθεση της εγγραφής τους στο μητρώο μαιών. Αυτό επίσης αντιβαίνει στη δική μας νομοθεσία (154(I)2003), τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ασθενών (Ν.1(I)2005) και επαγγελματικούς δεοντολογικούς κώδικες. Επιπρόσθετα, στη περίπτωση των επισκεπτριών υγείας, το Σχέδιο της Ανώτερης αναφέρει ότι: «εποπτεύει ή/και αναλαμβάνει την εκτέλεση καθηκόντων που σχετίζονται με την κοινοτική **νοσηλευτική**... Για το **σκοπό αυτό** εκτελεί επισκέψεις στα σπίτια και παρέχει συμβουλές αναφορικά με τη γενική υγιεινή, **ιδιαίτερα των εγκύων**, των βρεφών και **λεχώνων**, καθώς και ...». Ενώ το Σχέδιο Υπηρεσίας της Επισκέπτριας Υγείας επιτρέπει **όλα** τα μαιευτικά καθήκοντα, τα οποία σύμφωνα με το άρθρο 42 της Οδηγίας 2005/36/EK, σημαίνει τη διάγνωση της εγκυμοσύνης, την παρακολούθηση της φυσιολογική εγκυμοσύνη, την ανάληψη του φυσιολογικού τοκετού, κτλ. Άρα εδώ υπάρχει σοβαρό νομικό ζήτημα, καθώς η ίδια η δική μας νομοθεσία 9 (α) προνοεί ώστε κανείς δεν ασκεί τη μαιευτική εκτός αν είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο μαιών.

Τρίτη Πρόκληση: Η δομή Νοσηλευτικών Υπηρεσιών στο επίπεδο του Υπουργείου Υγείας χωρίς αντίστοιχη δομή Μαιευτικών Υπηρεσιών ή έστω μεικτή διοίκηση «Νοσηλευτικών και Μαιευτικών Υπηρεσιών», συνεχίζει την επαγγελματική ανυπαρξία. Αυτό δεν έχει να δηλώσει τίποτα για τα άτομα που χειρίζονται τα μαιευτικά θέματα τώρα, αλλά για την πρόκληση της μη-προοπτικής του χειρισμού των θεμάτων της μαιευτικής από μαιές λόγω ελλιπούς δομής. Η διαμόρφωση της δομής στο Υπουργείο Υγείας χρειάζεται για αποτελεσματικότερο στρατηγικό σχεδιασμό των μαιευτικών υπηρεσιών ώστε οι μαιές να ασκούν πλήρως τις δραστηριότητές τους όπως απαιτείται να διασφαλίζεται από τα κράτη μέλη (Άρθρο 4, 80/155/EE ή άρθρο 42 της Οδηγίας 2005/36/EK).

Τέταρτη Πρόκληση: Συνδικαλιστική εκπροσώπηση των μαιών στον Κλάδο Γενικού Νοσηλευτικού Προσωπικού, εφόσον αυτό το κράτος παρουσιάζει τις μαιές ως Νοσηλευτικούς Λειτουργούς. Ο Κλάδος θεωρεί τη μαιευτική ως ένα μεταβασικό προγράμματα νοσηλευτικής ειδικότητας που εξυπηρετεί την στελέχωση των μαιευτηρίων και συνάμα μετρά ως μία προϋπόθεση προαγωγής στην νοσηλευτική ιεραρχία. Βάση κανονισμών της ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. οι εκπροσώπηση των μαιών είχε δύο

θέσεις, μετά μειώθηκε στη μία θέση, ώσπου στο τέλος καταργήθηκε και αυτή το 1998, με την μετονομασία των «μαιών» σε «νοσοκόμους». Σήμερα η εκπροσώπηση του μαιευτικού επαγγέλματος στη ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., είναι τυχαίο γεγονός. Επαφίεται στη τύχη αν θα εκλεγεί νοσηλευτικός λειτουργός με μαιευτικό προσόν.

Πέμπτη Πρόκληση: Η νομική κατοχύρωση της εκπροσώπησης του μαιευτικού επαγγέλματος στον ΠΑΣΥΝΜ βρίσκεται σήμερα σε πολύ καλό στάδιο. Η μετονομασία του Συνδέσμου σε «ΠΑΣΥΝ και Μαιών» δεν ικανοποιεί τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς οργανώσεις μαιών οι οποίες απαιτούν να ρυθμιστούν διαδικασίες που να επιβεβαιώνουν την ουσιαστική εκπροσώπηση των μαιών στον Σύνδεσμο, π.χ. μέσω εκλεγμένου «Σώματος» Μαιών, ώστε να φαίνεται ότι οι μαιές χειρίζονται τα μαιευτικά ζητήματα αυτόνομα. Αυτή η διαδικασία ήδη άρχισε και βρίσκεται σε εξέλιξη για επίλυση.

Έκτη Πρόκληση: Η σοβαρή αριθμητική ανεπάρκεια μαιών τόσο στο δημόσιο όσο και στον Ιδιωτικό τομέα είναι ένα συνεχές πρόβλημα. Μία από τις συστάσεις της αποστολής αξιολόγησης της Μαιευτικής στη Κύπρο από το γραφείο Τεχνικής Βοήθειας και Ανταλλαγής Πληροφοριών (TAIEX 2002), ήταν η ετήσια (και όχι περιστασιακή) εισδοχή σε πρόγραμμα μαιευτικής μικρού αριθμού εισακτέων (λόγω μειωμένων γεννήσεων), π.χ. 16 εισακτέες / έτος. Αυτό θα διασφάλιζε τη συνεχή ροή νέων μαιών στο επάγγελμα για την επαρκή στελέχωση του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, και τη δημιουργία συνθηκών για ανεξάρτητη μαιευτική άσκηση. Και αυτό είναι καίριο ενισχυτικό στοιχείο για τη κοινωνική και επαγγελματική καταξίωση των μαιών.

Ποια είναι τα **θετικά** δεδομένα τα οποία θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για άρση των προκλήσεων που αναφέρθηκαν:

Πρώτο: Ο Νόμος Περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής (2003 έως 2006) και η Οδηγία 2005/36/EK ξεκάθαρα διαφοροποιούν τη Μαιευτική από τη Νοσηλευτική ως ανεξάρτητο επαγγέλματα με δικές του προσήκουσες γνώσεις, δεξιότητες, δραστηριότητες και δικό του μητρώο. Αυτή η νομοθεσία πρέπει να διασφαλίζεται και όχι να καταπατάται.

Δεύτερο: Η ενεργός εκπροσώπηση και συμβολή των μαιών του ΠΑΣΥΝΜ σε Ευρωπαϊκά και Διεθνή σώματα έχει συμβάλει κατά πολύ στην σημερινή συνειδητοποίηση αυτής της δυναμικής και του εύρους του μαιευτικού επαγγέλματος. Και πρέπει να αναγνωριστεί ότι ο ΠΑΣΥΝΜ είναι και ο μόνος φορέας που στέκεται αρωγός στην ενδυνάμωση της Μαιευτικής στη Κύπρο. Ο μαιευτικός κόσμος αναμένει από τη ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. και το Υπουργείο Υγείας δυναμική τους συμβολή προς αυτή τη κατεύθυνση.

Τρίτο: Η πρωτοβουλία του ΠΑΣΥΝΜ και η προώθηση της ανεξάρτητης συμβολής των μαιών με αγορά των υπηρεσιών τους μέσω του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας με την εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας, προσδίδει μια σημαντική προοπτική στο επάγγελμα της μαίας.

Τέταρτο: Η απόφαση του ΤΠΚ να αναλάβει τη μαιευτική εκπαίδευση τώρα ως μεταβατικό πρόγραμμα και μετέπειτα σε προπτυχιακό επίπεδο με ανάλογη δημιουργία Τμήματος Μαιευτικής, διευρύνει πλέον τους ορίζοντες εκπαιδευτικής και επαγγελματικής ανάπτυξης. Η απευθείας Μαιευτική Εκπαίδευση θα συμβάλει στη μείωση του κόστους και της ενέργειας καθώς η/ο μαία/μαιευτής θα αποκτά το μαιευτικό προσόν στα 4 χρόνια και σε πτυχιακό επίπεδο αντί στα 6 χρόνια και σε επίπεδο διπλώματος όπως συμβαίνει σήμερα (3 ½ χρόνια νοσηλευτική και 1 ½ χρόνια μαιευτική). Επίσης αυτό συνάδει και με τη Διακήρυξη της Μπολόνια (1999) και το ότι η Μαιευτική Εκπαίδευση θα εξελίσσεται σε Προπτυχιακό, Μεταπτυχιακό και Διδακτορικό Επίπεδο που σημαίνει μεγαλύτερη εμβάθυνση στη μαιευτική γνώση.

Πέμπτο: Από το Σεπτέμβριο του 2009, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου συμμετέχει στο πρώτο Ενοποιημένο Μεταπτυχιακό Μαιευτικής (Joint EU Masters in Midwifery) στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό αποτελεί τιμή για την Κύπρο αλλά και σημαντική ευκαιρία για τις μαίες της Κύπρου και της ευρύτερης περιοχής. Το πρόγραμμα θα προσφερθεί από 5 πανεπιστήμια τα οποία έχουν την ακαδημαϊκή ευθύνη και θα αποδώσουν και τον τίτλο στο τέλος. Τα πέντε πανεπιστήμια καθόρισαν Συμβουλευτική Επιτροπή αποτελούμενη από άλλα πανεπιστήμια. Το ΤΠΚ συμμετέχει σε αυτή την επιτροπή και θα προσφέρει τη θεματική ενότητα «Advanced Community Midwifery». Η έναρξη, το κόστος, και κριτήρια εισδοχής θα ανακοινωθούν αρχές του 2009. Η πρώτη-εναρκτήρια εβδομάδα έχει υποχρεωτική

παρακολούθηση στο Caledonia University της Γλασκώβης. Τα άλλα μαθήματα θα παρακολουθούνται με τηλεδιάσκεψη στο ΤΠΚ ή από το σπίτι για όσες διαθέτουν την υποδομή. Ιστοσελίδα για πληροφορίες (<http://www.gcal.ac.uk/nmch/study/european-msc-midwifery/strategy.html>) αν και εδώ ακούστηκαν περισσότερες λόγω εμπλοκής μας από τις αναρτημένες.

Έκτο: Η πρωτοβουλία και η δέσμευση από μέρους του Υπουργείου Υγείας για δημιουργία πρωτοκόλλων μαιευτικής φροντίδας είναι θετική εξέλιξη, καθώς θα οδηγήσει στην καλύτερη, ποιοτικότερη και ασφαλέστερη παροχή μαιευτικής φροντίδας με βελτίωση των δεικτών υγείας εγκύων, μητέρων και νεογνών. Παράλληλα θα ενισχύσει την τεκμηρίωση και τη πιστοποίηση της φροντίδας που παρέχεται στα μαιευτήρια και όπου συμβάλλει η μαία.

Έβδομο: Η τροχιοδρόμηση κανονισμών που αφορούν την ανανέωση εγγραφής στο μητρώο μαιών θα ενισχύσει την προσπάθεια της Συνεχούς Επαγγελματικής Ανάπτυξης των μαιών (ICM 2005) καθώς είναι και υποχρέωση όλων των επαγγελματιών (OJ L 64, 4.3.2006).

Όγδοο: Η ανάπτυξη συμμαχιών με άλλους συναφείς με τη μαιευτική φορείς και οργανισμούς αποτελεί επίσης νέα τάση πρόκληση καθώς ενωμένοι με άλλους μπορούμε να πετύχουμε περισσότερα. Στη παρούσα φάση υπάρχει συνεργασία του ΠΑΣΥΝΜ με την «Υποστηρικτική Ομάδα Μητρικού Θηλασμού», «Πρωτοβουλία για αύξηση της Άδειας Μητρότητας», κ.α.

Ένατο: Η πρώτη συμμετοχή του ΠΑΣΥΝΜ στο Συμβούλιο και Συνέδριο της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Μαιών (Δ.Σ.Μ.) το Μάιο στη Γλασκώβη αποτελεί σημαντικό βήμα στην συμβολή της Κύπρου στις δραστηριότητες και προγράμματα της Συνομοσπονδίας. Ενώ η ανάληψη από τον ΠΑΣΥΝΜ της εκπροσώπησης της ΔΣΜ στο Τομέα της Ανατολικής Μεσογείου των Ηνωμένων Εθνών (UN EMRO Representative), αποτελεί ακόμα ένα σημαντικό βήμα στην συμβολή μας σε κοινά προγράμματα της Π.Ο.Υ και της Δ.Σ.Μ. Στο Συμβούλιο 2008 ψηφίστηκε μεγάλος αριθμός συστάσεων που θα μεταφραστούν και διοχετευτούν στον χώρο εργασίας των μαιών για ευκολότερη πρόσβαση στις συστάσεις της ΔΣΜ.

Η αποκατάσταση του μαιευτικού επαγγέλματος και η άρση του σφετερισμού μαιευτικών καθηκόντων από άλλους είναι πιστεύω η μεγαλύτερη πρόκληση. Πρέπει να ξεπεραστεί αλλιώς θα είναι πάντα τροχοπέδη. Η επαγγελματική αποκατάσταση θα ενισχύσει θετικά το ρόλο της μαίας στο σύστημα υγείας και στη κοινωνία με θετικά αποτελέσματα σε δείκτες υγείας και κόστος φροντίδας (Διακήρυξη του Μονακό, 2001). Οι μαίες υποκινούμενες από την αναγνώριση και καταξίωση του επαγγέλματος και του έργου τους θα συμβάλουν με μεγαλύτερο ζήλο και αυτοδιάθεση και με διευρυμένους ρόλους στην προαγωγή της υγείας στον τόπο, στα κοινά, καθώς και στην δική τους Συνεχή Επαγγελματική Ανάπτυξη.

Αναφορές:

- The Midwifery Law, N.14/ 1932.
- The Nursing and Midwifery Law, 1951
 - Regulations Made Under Section 15 of Nursing and Midwifery Law 1951.
 - Regulations made Under Section 2 of Nursing and Midwifery Law 1955.
- Ο Περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Νόμος, Ν. 214 / 1988
- Σχέδια Υπηρεσίας Μαίας, 1^{ης} και 2^{ης} τάξης, Υπουργικό Συμβούλιο- Απόφαση αρ. 26.261 και ημερομηνία 19.9.1985.
- Ο Περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2003. Αριθμός 154(Ι)2003.
- Οδηγία 2005/36/ΕΚ, Αναγνώριση των Επαγγελματικών Προσόντων, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο, ημερομηνία: 7.9.2005.
- Ν.22(ΙΙ)/1998. Περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος, Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, αριθμός 3249 και ημερομηνία 23.6.1998.
- WHO Euro Region (2001) Διακήρυξη Μονακό www.euro.who.int/AboutWHO/Policy/20010828_4
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (1999) Διακήρυξη Μπολόνια, Βρυξέλλες. www.europa.eu.intcomm/education/bologna_en.html
- ICM/WHO/FIGO (1992) International Definition of the Midwife

- ICM (1993) International Code of Ethics for Midwives. www.internationalmidwives.org
- ICM (1999) Core Competencies of Midwives www.internationalmidwives.org
- ICM (2002) Essential Competencies for Basic Midwifery Practice 2002.
- ICM (2005) Definition of the Midwife. www.internationalmidwives.org
- ICM (2005) Basic and Ongoing Education for Midwives
- Ο Περί της Κατοχύρωσης και της Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ασθενών Νόμος. Αριθμός 1(I) του 2005
- TAIEX (2002). Expert Mobilization – Sectoral Directives: Memorandum on the Profession of Midwives in Cyprus.
- EU Masters in Midwifery <http://www.gcal.ac.uk/nmch/study/european-msc-midwifery/strategy.html>
- OJ L 64, 2006. Οδηγία Δια Βίου Μάθηση, ημερομηνία έκδοσης: 4.3.2006